

Дяченко О.С

студентка 4 курсу обліково-фінансового факультету

Пісоченко Т.С.

науковий керівник: асистент кафедри бухгалтерського обліку
Миколаївського державного аграрного університету м. Миколаїв. Україна

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Сучасний стан розвитку обліку та звітності здійснюється в умовах зростанням глобалізаційних процесів, які призвели до виникнення міжнародної системи обліку та фінансової звітності. Регулювання бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в міжнародних масштабах здійснюється через розробку та впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності, далі - МСФЗ.

МСФЗ не є домінуючими над законодавчими актами, що регулюють складання фінансової звітності у певній країні. Через це впровадження МСФЗ здійснюється передусім зусиллям членів РМСБО на місцях, з метою переконання урядів та органів, які встановлюють стандарти і контролюють ринки цінних паперів, а також представників ділових кіл, доотримуватися міжнародних стандартів при складанні фінансових звітів. Результати цих зусиль є сприяння МСФЗ поліпшенню та гармонізації фінансової звітності у світі. На сьогодні МСФЗ використовуються:

- як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу,
- як міжнародний базовий підхід тими країнами, які розробляють свої власні вимоги;
- фондовими біржами та регулюючими органами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам подавати фінансові звіти згідно з МСФЗ;
- наднаціональними органами, такими як Європейська комісія;
- Світовим банком, який вимагає від позичальників подання

фінансової звітності згідно з МСФЗ,

- дедалі більшою кількістю підприємств.

МСФЗ є відправною точкою для багатьох країн, які створюють національні стандарти, вони прийняті багатьма фондовими біржами. Разом з тим, відмінності національних систем бухгалтерського обліку викликані об'єктивними обставинами і є стримуючим фактором до повної міжнародної стандартизації звітності. Найбільш важливими відмінностями національних систем бухгалтерського обліку автори виділяють [1,с327-328]:

- домінуючі в країні теоретичні концепції бухгалтерського обліку;
- економічну ситуацію в країні;
- політичну ситуацію в країні;
- національні історичні традиції народу країни;
- рівень інфляційних процесів;
- користувачі фінансової інформації та їх пріоритетні цілі;
- розвиток фінансового менеджменту та підготовка професійних кадрів.

Визначені фактори викликають розбіжності в національних системах бухгалтерського обліку, але, як підтверджує практика їх можна обійти. В умовах розвитку міжнародної співпраці та розширення процесів глобалізації уніфікація та стандартизація звітності у міжнародних масштабах є необхідною. Прийнято, що стандартизувати можна фінансову звітність. Фінансова звітність в Україні представлена шістьма формами звітності: Баланс ф.1, Звіт про фінансові результати ф. 2, Звіт про рух грошових коштів ф.3, Звіт про власний капітал ф.4, Примітки до річної фінансової звітності ф.5 та друга частина і Звіт за сегментами ф.6 . Можна з впевненістю стверджувати, що фінансова звітність в Україні відповідає міжнародними стандартам, оскільки перелік основних показників та порядок їх оцінки і визначання співпадають з міжнародною практикою

Хоча, національні форми фінансової звітності за назвою, структурою, переліком статей звітності тощо не співпадають з прийнятими в міжнародній практиці. На відміну від міжнародної практики, де визначають лише перелік обов'язкової до висвітлення інформації із зазначенням її оцінки без вказівки форми, моделі та формату представлення інформації, у нас форми фінансової звітності подані додатком до відповідних стандартів і носять обов'язковий характер подання зазначеної моделі та форми.

Для обґрунтування доцільності й необхідності використання міжнародних стандартів в Україні справедливим є наведення наступних доводів:

- формування звітності за західними стандартами є одним з важливих кроків, що відкривають вітчизняним підприємствам можливість залучення до міжнародних ринків капіталу;

- міжнародна практика свідчить, що звітність, сформована згідно МСФЗ, відрізняється високою інформованістю й корисністю для користувача;

- використання МСФЗ дозволяє значно скоротити час і ресурси, необхідні для розробки нових національних правил формування звітності. Ці стандарти закріплюють досить тривалий досвід ведення обліку і звітності в умовах ринкової економіки.

Таким чином, метою запровадження в Україні МСФЗ є успішна реалізація Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки, яка має на меті створення в країні стабільного економічного середовища. Концептуальною основою цього процесу є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», програмні документи Уряду «Стратегія використання міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» та постанова «Про подовження строків виконання заходів по використанню МСФЗ в Україні».

На сьогодні можна констатувати досягнуті результати цієї роботи:

- прийнятий Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2];

- досягнуто домовленість з НБУ та професійними організаціями бухгалтерів та аудиторів про спільні та скоординовані дії використання в Україні МСФЗ (Меморандум про взаємодію, співробітництво та координацію дій щодо запровадження в Україні МСФЗ);

- налагоджується співпраця з Радою по МСФЗ;

- оприлюднені міжнародні стандарти на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Отже, запровадження МСФЗ в Україні - це питання часу. Вже сьогодні Міністерство фінансів України поступово вносить зміни до національних стандартів, наближуючи їх до міжнародних.

Але існують і певні проблеми впровадження МСФЗ, оскільки кожне конкретне підприємство веде власний управлінський облік, згідно якого визначає витрати і доходи, а ті форми, які держава визначила для ведення обліку, підприємство складає чисто формально, та не завжди правдиво.

Деякі підприємства навіть не намагаються застосовувати Міжнародні стандарти фінансової звітності, допоки цього не вимагатиме держава.

Ще однією проблемою введення МСФЗ є те, що спочатку вони були системою загальних стандартів, в якій не передбачалися галузеві правила, які б враховували особливості тієї або іншої галузі.

Варто зазначити той факт, що МСФЗ орієнтовані тільки на комерційні підприємства, створені та функціонуючі для отримання прибутку. Таким чином, МСФЗ жодним чином не регулюють складання звітності «комерційними організаціями, а саме: громадськими, бюджетними, благодійними та іншими».

МСФЗ не прийнятні для використання середніми, а там паче малими

підприємствами через високі порівняно з доходами та оборотами підприємств втратами на складання комплекту звітності за вимогами міжнародних стандартів [3].

Дуже гостро щодо запровадження міжнародних стандартів стоїть проблема контролюючих інститутів - на сьогодні чітко не визначено, який орган відповідатиме за контроль дотримання МСФЗ.

Стосовно перспектив введення МСФЗ, можна зазначити, що вони виступають ефективним інструментом підвищення прозорості та зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для доходів і втрат, оцінює активи і зобов'язання, яка надає можливість об'єктивно розкривати і віддзеркалювати наявні фінансові ризики у суб'єктів звітування, а також порівнювати результати їхньої діяльності з метою забезпечення адекватного оцінювання їхнього потенціалу та прийняття відповідних управлінських рішень..

Таким чином, процес переходу до використання МСФЗ доречно розглядати як один з основних факторів продовження та активізації реформи бухгалтерського обліку в країні.

За допомогою впровадження МСФЗ компанії стають прозорішими та ефективнішими. Запровадження МСФЗ дає змогу досягти таких ефектів, як

- формування звітності для зовнішніх інвесторів і зарубіжних партнерів у стислі терміни з високою точністю із мінімальними витратами;
- звітність за міжнародними стандартами дає змогу об'єктивно оцінювати стан і ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення;
- компанія отримує міжнародну репутацію інноватора і серйозного партнера міжнародного рівня;
- надійна управлінська звітність формується у швидші терміни;
- мінімізація зростання витрат на введення МСФЗ.

В умовах глобалізації та інтернаціоналізації світової економіки введення міжнародних стандартів фінансової звітності є необхідною передумовою інтеграції України в світове господарство. Однак існують певні проблеми стосовно впровадження МСФЗ в діяльність окремих підприємств, зокрема стосовно того, що кожне підприємство веде власний управлінський облік. Але існує також ряд переваг, що робить введення МСФЗ доцільним і сприяє кращому розвитку підприємництва в Україні.